

RWS INFORMATIE -

Integraal Veiligheid Plan (IVP) op basis van sjabloon 2.0.4

**Project: Team A Vaarwegen Midden Nederland,
prestatiecontract 1.5 Kunstwerken**

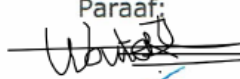
Datum	23 maart 2020
Status	Definitief 3.0

Colofon

Documentinformatie

Uitgegeven door	<i>Team A Vaarwegen Midden Nederland, prestatiecontract 1.5 Kunstwerken</i>
Technisch manager	<i>Niels van Rijswijk</i>
Telefoon	<i>0624805978</i>
Opgesteld door	<i>Tonny Visser</i>
Versie	<i>3.0</i>
Status	<i>Definitief</i>

Acceptatie

Uitgegeven door:		Paraaf:	Datum:
Opsteller(s)	<i>Wouter Janssen Lok</i>		<i>23-3-2020</i>
Vrijgave Technisch manager:	<i>Niels van Rijswijk</i>		<i>23-3-2020</i>
Vaststelling Project Manager:	<i>Max Huizinga</i>		<i>23-3-2020</i>
V&G coördinator:	<i>Niels Wagenaar</i>	 WAGENAAR	<i>23-3-2020</i>

V&G Coördinator Ontwerpfase *Niels Wagenaar*
V&G Coördinator Uitvoeringsfase *ntb*

Versiebeheer

Versie	Datum	Reden van uitgifte/wijzigingen
<i>0.1</i>	<i>24-9-2019</i>	<i>Initiële versie</i>
<i>0.2</i>	<i>25-9-2019</i>	<i>Input vanuit projectteam</i>
<i>0.3</i>	<i>2-10-2019</i>	<i>Input vanuit de VSP, VSE, Bijlage A</i>
<i>1.0</i>	<i>17-10-2019</i>	<i>Definitieve versie</i>
<i>2.0</i>	<i>23-10-2019</i>	<i>Na review TM (Technisch Manager)</i>
<i>2.1</i>	<i>25-02-2020</i>	<i>Na review V&G coördinator ontwerp fase</i>
<i>3.0</i>	<i>18-3-2021</i>	<i>Definitieve versie</i>

Inhoud

Inleiding 7

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden 8

- 1.1 Beleidsverklaring DG 8
- 1.2 Ambitie en doelen 9
- 1.3 Gedragsregels voor projectmedewerkers 9
- 1.4 Relevante integrale veiligheidsdomeinen 10
- 1.5 Toelichting IV domeinen 10

2 Het project 13

- 2.1 Reikwijdte en grenzen project 13
- 2.2 Betrokken partijen 14
- 2.3 V&G-coördinatoren Ontwerp en Uitvoeringsfase 14
- 2.4 Planning van de werkzaamheden 16

3 Maatregelen 17

- 3.1 Algemeen 17
- 3.2 Inventarisatie bijzondere gevaren, doorgaande exploitatie en onderhoud 17
- 3.3 Arbeidsveiligheid 18
- 3.4 Verkeersveiligheid 18
- 3.5 Nautische veiligheid 19
- 3.6 Waterveiligheid 19
- 3.7 Externe veiligheid 19
- 3.8 Machine veiligheid 20
- 3.9 Elektrische veiligheid 20
- 3.10 Constructieve veiligheid 20
- 3.11 Sociale veiligheid 21
- 3.12 Brandveiligheid 21
- 3.13 Integrale beveiliging 21

4 Afspraken 22

- 4.1 Verdeling taken en verantwoordelijkheden 22
- 4.2 Afstemming integrale veiligheid en Veiligheids- & Gezondheidscoördinatie 23
- 4.3 Veiligheidsoverleg (warme overdracht) 23
- 4.4 Organisatie rond incidentregistratie en -afhandeling 23
- 4.5 Communicatie en coördinatie 25
- 4.6 Actualisatie en detaillering van het integraal veiligheidsplan 25
- 4.7 Overleg en rapportage 25
- 4.8 Veiligheidscultuur 26

5 Wijze van toezicht 27

- 5.1 Veiligheidsrondes 27
- 5.2 Safety walks 28
- 5.3 Veiligheidsrapportages Opdrachtgever 28
- 5.4 Onderbreken werk 29
- 5.5 Overleg afspraken 29
- 5.6 Toetsen veiligheidsbeheersing en veiligheidsrisicosessies 29
- 5.7 Beheersing veiligheidsrisico's 29

6 Verantwoording van BTO-keuzen 31

7 Opleiding en instructie 32

Bijlage A 18022020-MN-Generieke RI&E 33

Bijlage B 18022020-MN-Project specifieke RIE 34

Bijlage C Definities 35

Inleiding

Dit IVP is de invulling van het wettelijk vereiste V&G plan voor arbeidsveiligheid, uitgebreid met de overige specifieke veiligheidsdomeinen voor Rijkswaterstaat. Als Opdrachtgever heeft Rijkswaterstaat de verantwoordelijkheid om tijdens de ontwerpfase dit IVP:

- Op te (laten) stellen en;
- Onderdeel te laten zijn van het contractdossier en;
- Beschikbaar te stellen op de bouwlocatie alvorens de uitvoeringswerkzaamheden van start gaan (= moment dat opdrachtnemers op de bouwlocatie komen”).

Als er fysieke werkzaamheden op de bouwlocatie worden uitgevoerd, is de opdrachtnemer vervolgens verantwoordelijk voor het uitvoeren van dit IVP en het actualiseren ervan zodra de uitvoeringswerkzaamheden daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij risicovolle werkzaamheden of als via een ander contract een nieuwe partij op de bouwlocatie werkzaamheden gaat verrichten. In deze gevallen zal de V&G-coördinator Uitvoeringsfase namens de opdrachtnemer, in overleg met de V&G-coördinator Ontwerpfase namens de opdrachtgever, moeten zorgen voor de noodzakelijke afstemming en coördinatie.

Dit IVP is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1: een beschrijving van de RWS veiligheidsambitie alsmede de project specifieke veiligheidsdoelstellingen.
- Hoofdstuk 2: een beschrijving van het tot stand te brengen bouwwerk, een overzicht van de betrokken ondernemingen op de bouwlocatie, de naam van de coördinator Ontwerpfase en van de coördinator Uitvoeringsfase;
- Hoofdstuk 3: de maatregelen die volgen uit de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld in bijlage B;
- Hoofdstuk 4: de afspraken met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in hoofdstuk 3;
- Hoofdstuk 5: de wijze waarop toezicht op de maatregelen wordt uitgeoefend;
- Hoofdstuk 6: de bouwkundige, technische en organisatorische keuzen die in verband met de veiligheid en gezondheid van de werknemers en zelfstandigen in de uitvoeringsfase worden gemaakt alsmede de onderzoeken en rapporten die de onderbouwing van deze keuzen ondersteunen;
- Hoofdstuk 7: de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven.
- Bijlage A: een inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk, object (Generiek veiligheidsdossier (RI&E));
- Bijlage B: een inventarisatie en evaluatie van samenlooprisico's die het gevolg zijn van de gelijktijdige en/of achtereenvolgende uitvoering van onderhoudswerkzaamheden en in voorkomend geval van de wisselwerking met doorgaande exploitatiewerkzaamheden (de project specifieke RI&E);
- Bijlage C: definities

Dit IVP is een coördinatie document dat zal worden aangepast indien wijzigingen in de praktijk daar aanleiding toe geven. Zie hiervoor de tabel “versiebeheer” in de colofon. Voorbeeld: in het IVP voor een vijfjarig onderhoudscontract kan bij de voorbereiding nog niet worden voorzien welke partijen in het vijfde jaar ingeschakeld gaan worden. Zodra dat wel bekend is, zal het IVP hierop moeten worden aangepast.

Indien volledig ingevuld en correct gebruikt voldoet dit IVP aan de wettelijk vereisten voor een V&G-plan; hierdoor is een separaat V&G-plan niet nodig.

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

1.1 Beleidsverklaring DG

Met deze beleidsverklaring beloven we dat we ons uiterste best gaan doen om onze maatschappelijke taken zo veilig mogelijk uit te voeren over de volle breedte van ons werkgebied.

Het is onze plicht en onze ambitie om ons land te beschermen tegen hoog water. De gebruikers moeten onze wegen en vaarwegen, oppervlaktewateren en objecten veilig kunnen gebruiken. Ook het werken aan de veiligheid van de omwonenden van ons werkgebied is onze zorg. Bovendien zorgen we ervoor dat iedereen die bij Rijkswaterstaat of in onze opdracht werkt, zijn of haar werk veilig kan doen.

We streven ernaar om in 2018 het proactieve veiligheidsniveau te hebben bereikt op de veiligheidscultuurladder. Dit betekent dat we binnen Rijkswaterstaat continu gericht zijn op het voorkomen van veiligheidsrisico's en incidenten en dat blijven doen.

Dat doen we door actief en effectief samen te werken aan veiligheid en goed af te stemmen. Zowel binnen Rijkswaterstaat als met onze maatschappelijke partners en met behoud van ieders verantwoordelijkheid. Rijkswaterstaat heeft daarin een voorbeeldfunctie en neemt een voortrekkersrol.

Wij werken daaraan volgens een veiligheidsmanagementsysteem dat erop is gericht de veiligheidssituatie van onze objecten en infrastructuur continu te verbeteren. Over de voortgang en de resultaten daarvan leggen we verantwoording af.

Als het gaat om de arbeidsveiligheid streven we naar 0 doden en 0 ernstig gewonden. Als anderen werken op onze terreinen, zorgen we ervoor dat ook zij voldoen aan de veiligheidseisen en -normen die we aan onze eigen medewerkers stellen.

Wij kennen de belangrijkste veiligheidsrisico's op onze netwerken. We werken continu samen aan het beter beheersen ervan en ontwikkelen het leiderschap, de kennis en het vakmanschap dat daarvoor nodig is.

Bovendien investeren we in een open cultuur die erop gericht is samen continu te verbeteren, te leren en elkaar scherp te houden. Een cultuur waarin we open het gesprek aangaan over risico's, dilemma's, fouten en onveilig gedrag.

Als het nodig is, spelen we veerkrachtig, daadkrachtig en professioneel in op gevaarlijke situaties en incidenten. We communiceren hier eerlijk, open, tijdig en correct over en werken aan goede voorlichting over de veiligheid op en rond onze netwerken.

Tenslotte analyseren we incidenten om daarvan te leren. Opdat we maatregelen kunnen nemen om die incidenten in het vervolg te voorkomen. Daarmee krijgen we een steeds scherper oog voor nieuwe ontwikkelingen die de veiligheid in ons werkgebied bedreigen.

*Michèle Blom
Directeur-generaal Rijkswaterstaat*

1.2 Ambitie en doelen

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd aan een proactieve en integrale aanpak van veiligheidszorg voor:

- Medewerkers en andere betrokkenen;
- Gebruikers van de wegen en de vaarwegen;
- Omwonenden.

Met als streven: nul doden en nul ernstig gewonden.

Deze algemene ambitie is door de opdrachtgever en het projectteam voor dit specifieke project vertaald in de volgende project specifieke doelen:

"Er vinden geen incidenten plaats met letsel of schade voor alle gebruikers ten gevolge van het niet adequaat functioneren van objecten binnen het areaal. De werkzaamheden leiden niet tot letsel (gezondheidsschade) of schade in de periode, tijdens en na afloop van het contract."

- Alle ongevallen worden door ON gemeld en door het project in het MIR opgenomen;
- Geen ongevallen onder het publiek en gebruikers als gevolg van de werkzaamheden;
- Geen opmerkingen van de Arbeidsinspectie;
- Tijdens de uitvoering niet meer verkeersongevallen op de weg/vaarweg dan onder normale omstandigheden; .
- Voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving en aan het beleid, de normen en de richtlijnen van RWS;
- Voldoen aan de RWS-ambitie voor integrale veiligheid. Dit is nul doden en nul gewonden onder RWS-personeel en personeel van contractanten die werken in opdracht van RWS;
- Zo veel als mogelijk bij de bron aanpakken van veiligheidsrisico's conform de arbeid hygiënische strategie (OG en ON);
- Werken aan een proactieve veiligheidscultuur in het project (alert zijn op mogelijke nieuwe risico's);
- Inventariseren en beheersen van de risico's voortkomend uit de voorgeschreven taken, services en activiteiten (ON);
- Aanvullen, complementeren en detailleren van bestaande plannen (IVP) en dossiers (IVD en V&G dossiers) (ON).

1.3 Gedragsregels voor projectmedewerkers

Voor dit project gelden de volgende gedragsregels:

1. Ik heb een voorbeeldfunctie.
2. Ik neem veiligheid altijd mee in mijn werk.
3. Ik zorg voor een veilige werkomgeving.
4. Ik stop elke klus die niet veilig voelt.
5. Ik meld (bijna)ongevallen altijd via 0800-8002 en bespreek deze.
6. Ik zorg voor de juiste persoonlijke bescherming (PBM's).

1.4 Relevante integrale veiligheidsdomeinen

Voor dit project zijn de volgende aangekruiste veiligheidsdomeinen relevant:

☒ Arbeidsveiligheid (altijd relevant)	☒ Elektrische veiligheid
☒ Verkeersveiligheid	☐ Tunnelveiligheid
☒ Nautische veiligheid	☒ Constructieve veiligheid
☒ Veiligheid tegen overstromen	☒ Sociale veiligheid
☒ Externe veiligheid	☒ Brandveiligheid
☒ Machineveiligheid	☒ Integrale beveiliging

De aangekruiste veiligheidsdomeinen zijn van toepassing in dit IVP. Definities van bovengenoemde veiligheidsdomeinen zijn beschreven in Bijlage C.

1.5 Toelichting IV domeinen

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de van toepassing zijnde integrale veiligheidsdomeinen zoals weergegeven in paragraaf 1.4. Per domein wordt onderbouwd waarom het domein van toepassing is voor het project.

1.5.1 *Arbeidsveiligheid*

Het domein arbeidsveiligheid heeft betrekking op alle fysieke werkzaamheden die ten behoeve van het onderhoud uitgevoerd gaan worden en heeft vooral te maken met de relatie tussen de werknemers en de werkgever (ON en OG). De arbeidsveiligheid wordt vooral geborgd door middel van het Arbo-besluit.

Arbeidsveiligheid heeft onder andere een relatie met:

- Gezamenlijke en gelijktijdige werkzaamheden
- Overdracht van installatie (delen) tussen bediening en onderhoud
- Onderhoudswerkzaamheden tijdens calamiteiten en /of onder tijdsdruk
- Werken op het water

1.5.2 *Verkeersveiligheid*

Het domein verkeersveiligheid heeft betrekking op de werkzaamheden op en in de nabijheid van de wegen (en ook fietspaden). Maatregelen voor het werken op en langs de weg voor het verkeer / hinder als gevolg van de werkzaamheden. Het domein verkeersveiligheid heeft betrekking op:

- Verkeersstromen en maatregelen als gevolg van transport van materialen en materieel
- De impact van omleidingsroutes, alternatieve verkeersroutes en de veiligheid van verkeersstromen

1.5.3 *Nautische veiligheid*

Het domein nautische veiligheid heeft vooral betrekking op de veiligheid op en rond het water. Nautische veiligheid heeft betrekking op de relatie met beroeps en pleziervaart. De nautische veiligheid heeft onder andere een relatie met:

- Hoge intensiteit op vaarwegen, onduidelijkheid over hiërarchie tussen scheepvaart typen
- Onvoldoende, slecht zicht tijdens mist, duisternis
- Schutten kegelschepen en "heet" werk in sluiskolk
- Transport over water

1.5.4 *Veiligheid tegen overstromen*

Het domein heeft betrekking op het waarborgen dat de waterkeringen voldoende sterk zijn en het voldoen aan de waterwet. Het domein veiligheid tegen overstromen heeft een relatie met:

- Het in stand houden van het huidige watersysteem.

1.5.5 *Externe veiligheid*

Het domein externe veiligheid gaat over het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes (weg, water, spoor, buisleiding) of stationaire installatie. Voor dit project speelt vooral het vervoer van gevaarlijke stoffen in nabij beheerobjecten en specifiek in sluizen.

1.5.6 *Machine veiligheid*

Dit domein richt zich primair op de veiligheid van machines. Belangrijkste aspect zijn bruggen / sluizen waarvan de werking gewaarborgd moet worden. Daarnaast richt het zich vooral op het equipment en gereedschap dat door de opdrachtnemer wordt gebruikt om de werkzaamheden uit te voeren. De opdrachtnemer draagt op basis van VCA en het Arbobesluit dat gereedschappen e.d. goed onderhouden en gekeurd zijn. De opdrachtnemer draagt o.a. zorg dat gereedschappen en kabels visueel worden geïnspecteerd en dat specifieke risico's van toe te passen gereedschap worden geïnventariseerd. Van machines die door derden moeten worden gekeurd heeft ON aantoonbaar bewijs.

1.5.7 *Electrische veiligheid*

Dit domein richt zich primair op de veiligheid ten aanzien van elektrische veiligheid zoals de veiligheid rondom grondkabels en energie voorziening en elektrische veiligheid in installaties. Het domein heeft voor dit project vooral een relatie met:

- De elektrische installaties van de te onderhouden objecten
- Implementatie van RWS methodiek BEI (Bedrijfsvoering Electrische Installaties).

1.5.8 *Constructieve veiligheid*

Het domein constructieve veiligheid richt zich op de sterkte en stabiliteit van onder andere grond kerende constructies zoals damwanden, maar richt zich ook op de stabiliteit van grondlichamen en woningen. Het domein heeft vooral betrekking op:

- Eventuele tijdelijke constructies

1.5.9 *Sociale veiligheid*

Het domein sociale veiligheid heeft o.a. betrekking op de omgeving van de werkzaamheden en of deze 'sociaal veilig' uitgevoerd kunnen worden. Dit heeft ook betrekking op het uitvoeren van werkzaamheden door individuen, werkzaamheden in de nacht, maar ook op de kwaliteit van tijdelijke afzettingen en omleidingsroutes. Sociale veiligheid heeft te maken met:

- Sociaal veilige situatie bij de bouwplaats en/of tijdelijke voorzieningen, ten aanzien van voldoende verlichting
- Preventie van diefstal en vandalisme
- Bereikbaarheid van hulpverleningsdiensten

1.5.10 *Brandveiligheid*

Het domein brandveiligheid heeft betrekking op werkzaamheden zoals snijbranden en lassen. Dit is zeker het geval bij werkzaamheden in de onmiddellijke omgeving van tankschepen in sluizen. Bij het werken op plaatsen waar ophoping van gassen mogelijk is, denk aan besloten ruimten, neemt het risico op explosiegevaar toe.

1.5.11 *Integrale beveiliging*

De beveiliging van alle processen, locaties, objecten, informatie en ICT van Rijkswaterstaat en het geheel aan maatregelen om moedwillige verstoringen van de bedrijfsprocessen te voorkomen.

- Ongewenste aansturing van verkeersseinen
- Na afloop onderhoud installatie onveilig achtergelaten

2 Het project

2.1 Reikwijdte en grenzen project

2.1.1 *Omschrijving van het project/bouwwerk*

RWS MN District-N is beheerder van het IJsselmeer, Markermeer, Randmeren, Stormvloedkering Ramspol en de primaire keringen Houtribdijk, Afsluitdijk, Nijkerkersluis, Roggebotsluis en Reevesluis (in aanbouw) inclusief de bijbehorende bodems, oevers, bruggen, steigers en sluizen. Het betreft het areaal dat behoort tot de natte infrastructuur.

Het vast onderhoud (taken en services) en variabel onderhoud dient uitgevoerd te worden op het hoofdvaarwegennet en het hoofdwatersysteem met daarin de volgende (beheer)objecten:

IJsselmeer:

- Schutsluiscomplexen Lorentz en Stevin inclusief de beweegbare bruggen
- Aanmeervoorzieningen van RWS vaartuigen te Urk, Den Oever, Kornwerderzand, Enkhuizen (2locaties)

Markermeer:

- Spui- en schutsluizencomplexen Krabbersgat, Naviduct en Houtrib, inclusief de beweegbare bruggen
- Aanmeervoorzieningen van RWS vaartuigen te Lelystadhaven

Randmeren:

- Spui- en schutsluiscomplex Nijkerk, inclusief de vaste- en beweegbare brug
- Spui- en schutsluiscomplex Roggebot, inclusief de vaste- en beweegbare brug t/m naar verwachting 2022 (daarna wordt complex geamoveerd). Spui- en Schutsluiscomplex Reevecomplex (formele naam waarschijnlijk Scheeresluiscomplex) vanaf 2021.
- Beweegbare deel Ramspolbrug
- Beweegbare deel Ketelbrug vanaf 2024
- Werktuigbouwkundige en bedienings- en besturingssystemen IJsseloog
- Aanmeervoorzieningen van RWS vaartuigen te Ketelhaven, Harderhaven, Nijkerk, Elburg en Roggebotsluis.

2.1.2 *Locatie van het bouwwerk (fysieke grenzen)*

Het te onderhouden areaal betreft de bovenstaande objecten in het beheergebied van RWS MN District Noord. Een nadere beschrijving (scope) voor wat betreft de onderdelen is weergegeven in de P-IHP's (objectpaspoorten).

2.2 Betrokken partijen

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle betrokken partijen, die belang hebben bij dit IVP.

2.2.1 Opdrachtgever

Organisatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Naam	Directoraat Generaal Rijkswaterstaat
Bezoekadres	PPO Cluster A team Vaarwegen MN
Postcode en Plaats	Griffioenlaan 2
Telefoonnummer	3526 LA Utrecht
Emailadres	06 5349 6470
	Maarten.reinking@rws.nl

2.2.2 Opdrachtnemer(s)

Organisatie	<i>ntb</i>
Naam	<i>ntb</i>
Bezoekadres	<i>ntb</i>
Postcode en Plaats	<i>ntb</i>
Telefoonnummer	<i>ntb</i>
Emailadres	<i>ntb</i>

2.2.3 Overige partijen

Organisatie	<i>ntb</i>
Naam	<i>ntb</i>
Bezoekadres	<i>ntb</i>
Postcode en Plaats	<i>ntb</i>
Telefoonnummer	<i>ntb</i>
Emailadres	<i>ntb</i>

2.3 V&G-coördinatoren Ontwerp en Uitvoeringsfase

2.3.1 V&G-coördinator Ontwerpfase, namens de opdrachtgever

N.B. De wettelijke Ontwerpfase loopt totdat de schop de grond in gaat en eindigt dus niet na Contractgunning. In voorkomende gevallen kunnen Ontwerpfase en Uitvoeringsfase parallel lopen.

V&G Coördinator Ontwerp

Organisatie	Veiligheidspool RWS,
Naam	Niels Wagenaar
Bezoekadres	Griffioenlaan 2
Postcode en Plaats	3526 LA Utrecht
Telefoonnummer	06 2480 5978
Emailadres	Niels.wagenaar2@rws.nl

2.3.2 V&G-coördinator Uitvoeringsfase, namens de Opdrachtnemer

De opdrachtnemer heeft de wettelijke verantwoordelijkheid om een V&G-coördinator Uitvoeringsfase aan te stellen. De gegevens (o.a. naam) van de V&G-coördinator Uitvoeringsfase zal na gunning opgenomen worden in het IVP.

In de uitvoeringsfase is de opdrachtnemer er voor verantwoordelijk dat het eigen personeel, dat van onderaannemers en nevenaannemers aantoonbaar geïnstrueerd is over veiligheidsrisico's en de beheersmaatregelen op de werkplek (werkplek = bouwplaats + directe omgeving inclusief de aan- en afvoerroutes).

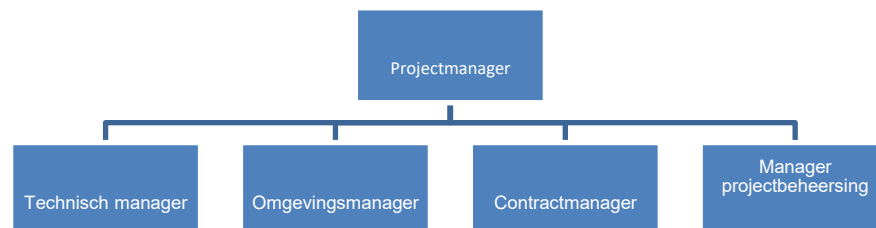
N.B. de wettelijke Uitvoeringsfase begint als "de schop in de grond gaat".

V&G Coördinator Uitvoeringsfase

Organisatie	<i>ntb</i>
Naam	<i>ntb</i>
Bezoekadres	<i>ntb</i>
Postcode en Plaats	<i>ntb</i>
Telefoonnummer	<i>ntb</i>
Emailadres	<i>ntb</i>

2.3.3 Verdeling van overige taken en verantwoordelijkheden

RWS is voor de uitvoering van het contract met zaaknummer 31152735 georganiseerd conform het IPM (Integraal Projectmanagement) -model. Het volgende organogram geeft de rollen van RWS weer.

Projectmanager

De projectmanager (PM) is eindverantwoordelijk voor de integrale veiligheid binnen het project en beslist wanneer er tegengestelde projectbelangen zijn. Alle rolhouders hebben echter een verantwoordelijkheid als het gaat om integrale veiligheid.

Technisch manager

De technisch manager (TM) is over alle projectfasen heen operationeel verantwoordelijk voor de borging en coördinatie van integrale veiligheid. Hij of zij plaatst integrale veiligheid op de agenda van het IPM-team en is betrokken bij de realisatie van het Integraal Veiligheidsplan en het Integraal Veiligheidsdossier. De TM is verantwoordelijk voor de specificaties, het onderzoek naar de veiligheidseffecten, het ontwerp en de realisatie.

Contractmanager

De contractmanager (CM) dient een contract tot stand te brengen waarin alle eisen met betrekking tot veiligheid, zowel aan het proces als aan het product zelf, geborgd zijn. Hij of zij handhaaft de naleving van de veiligheidseisen uit het

contract. Tijdens de uitvoeringsfase is de CM het aanspreekpunt voor de ON. De CM zorgt er verder voor dat veiligheid wordt meegenomen in contractwijzigingen.

Omgevingsmanager

De omgevingsmanager (OM) is de spreekbuis en het aanspreekpunt voor de omgeving. Verder initieert de OM overleg over bijvoorbeeld verkeersveiligheid en sociale veiligheid met gemeenten, belanghebbenden en de ON.

Manager projectbeheersing

De manager projectbeheersing (MPB) zorgt voor het opnemen van integrale veiligheid in risicomanagement en kwaliteitsmanagement. Kwaliteitsmanagement gaat over het voldoen aan de kaders voor integrale veiligheid en het rondmaken van de verbetercyclus.

2.4 Planning van de werkzaamheden

Start transitiefase	20-2-2020
Start contract	31-12-2020
Einde contract	31-12-2022
Beoogde meerjarige onderhoudsperiode	2 jaar

3 Maatregelen

In dit hoofdstuk worden de maatregelen beschreven waarmee de geïdentificeerde risico's (bijlage B en C) worden gemitigeerd (gereduceerd). Hierbij wordt gebruik gemaakt van de veiligheidsdomeinen die ook in de RI&E zijn gehanteerd. In paragraaf 1.5 zijn reeds de relevante veiligheidsdomeinen beschreven. Dit hoofdstuk is geen herhaling van de RI&E maar geeft de belangrijkste risico's en maatregelen weer in relatie tot beoogde projectuitvoering. In paragraaf 3.1 is specifiek aandacht besteed aan relevante risico's volgens artikel 2.28 van het Arbobesluit. In de volgende paragrafen zijn de relevante IV domeinen toegelicht

3.1 Algemeen

Deze paragraaf bevat algemene maatregelen, die niet voortkomen uit een specifiek veiligheidsdomein.

Bij de afweging per veiligheidsthema wordt onderbouwd waarom een bepaald thema voor de omschreven werkzaamheden al dan niet van toepassing is. Hieronder worden per veiligheidsthema enkele aandachtspunten gegeven, waar de ON bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening mee moet worden gehouden. Per object in het areaal is een risico-inventarisatie opgesteld, waaruit blijkt welke thema's relevant zijn. Op basis daarvan dienen door ON gevaren en risico's verder geïnventariseerd, geëvalueerd en adequate beheersmaatregelen toegepast te worden binnen de scope van dit contract.

Rijkswaterstaat heeft een V&G-coördinator voor de Ontwerpfase aangesteld, zie paragraaf 2.3.1. De Opdrachtnemer stelt eveneens een V&G-coördinator aan, die de taken en verantwoordelijkheden van de V&G-coördinator Ontwerpfase van Rijkswaterstaat overneemt tijdens de uitvoeringsfase. Hiertoe vindt een overdrachtsbespreking plaats tussen beide coördinatoren. Tijdens de overdrachtsbespreking draagt de V&G-coördinator Ontwerpfase vanuit Rijkswaterstaat de volgende documenten over aan de V&G-coördinator voor de uitvoeringsfase vanuit de opdrachtnemer:

- RI&E's uit de contractvoorbereidingsfase: zie bijlage A & B bij dit IVP;
- V&G-plan gebaseerd op de contractvoorbereidingsfase: dit IVP;
- V&G-dossier (IVD's) gebaseerd op de contractvoorbereidingsfase: zie het Integraal Veiligheidsdossier van dit project per object.

Conform het voorschrift vanuit de Arbo wet en Regeling voor een V&G-plan wordt in dit IVP het volgende beschreven:

- De betrokken partijen: zie hoofdstuk 2.
- De opleiding en instructie van medewerkers: zie hoofdstuk 7.

3.2 Inventarisatie bijzondere gevaren, doorgaande exploitatie en onderhoud

In artikel 2.28 van het arbeidsomstandigheden besluit is beschreven dat bijzondere gevaren minimaal moeten worden geïnventariseerd en geëvalueerd in het V&G plan. Binnen dit project zijn de volgende top risico's relevant in relatie tot doorgaande exploitatie en de uitvoering van onderhoud volgens het prestatiecontract.

Top risico's en maatregelen zijn:

Gezamenlijke en gelijktijdige werkzaamheden kunnen tot conflicten lijden die risico's geven in de uitvoering van taken. Goede afstemming tussen de verschillende partijen is noodzakelijk om de samenloop risico's voldoende te beheersen wanneer er noodzaak is tot gelijktijdig uitvoeren van werkzaamheden. Werkzaamheden zoveel als mogelijk scheiden in tijd en plaats waardoor samenloop risico's worden weggenomen. In het veiligheidshandboek RWS MN-N is in hoofdstuk 8 en 9 beschreven hoe de afstemming tussen opdrachtnemers en bedienaars is geregeld.

Onverwachte herstelwerkzaamheden / calamiteiten / storingen.

Handelingen met tijdsdruk en minder voorbereiding. Het analyseren van terugkerende verstoringen en calamiteiten maakt inzichtelijk hoe verbetering kunnen worden behaald in het voorkomen van calamiteiten en ongepland, correctief onderhoud. Het streven is de onvoorspelbaarheid van werkzaamheden tot een minimum te beperken.

3.3

Arbeidsveiligheid

Omgevingsfactoren, belangrijke risico's en maatregelen die mede van toepassing en relevant zijn tijdens fysieke handelingen in de relatie tot beoogde projectuitvoering zijn:

Asbest, beheerobjecten die een zijn gebouwd vóór 1994 hebben inventarisatie rapporten en beheerplannen. Actualisatie van deze rapporten is relevant als beheer objecten in onderhoud worden gegeven. Ter beperking van asbest blootstellingsrisico's is er een e-learning ontwikkeld, Het verdient aanbeveling om deze training door verschillende personeelsleden te laten doen en zich te verzekeren van voldoende kennis over het herkennen en handelen in geval van asbest.

Chroom-6, bij het werken aan chroom-6 houdende verven en coatings is er kans op blootstelling aan chroom IV. RWS heeft een beheer regime opgesteld met als doel de gezondheidsbelasting door blootstelling aan chroom-6 te voorkomen bij de bewerkingen aan chroom-6-houdende coatings en verven. Dit is document: "Beheersregime chroom-6 RWS, RVB en ProRail" tevens is er een brief chroom-6 en asbesthoudende materialen werkgebied project Afsluitdijk die is bijgevoegd in de documenten behorende bij het integraal veiligheidsdossier.

Top risico's i.r.t arbeidsveiligheid:

- Werken op hoogte;
- Werken op en binnen een functionerende systeem;
- Werken op / nabij / boven water;
- Werken met schadelijke stoffen.

*** Ontwerpfase:**

- Voldoende ruimte om veilig te kunnen werken;
- Goede RI&E;
- Juiste werkinstructies;
- Opstellen van werkplannen die goedgekeurd dienen te worden.

3.4

Verkeersveiligheid

Het beperken van risico's voor personen of objecten vanwege transport over de weg. De werken vinden plaats op bruggen, sluizen, waterkeringen en langs & op (vaar)wegen. Om dit op een veilige manier en met beperkte hinder te kunnen doen,

dient gebruikgemaakt te worden van afzettingen conform de vigerende wet- en regelgeving. De ON dient te handelen conform de eisen in de vraagspecificatie proces voor verkeersmanagement.

3.5 Nautische veiligheid

Nautische Veiligheid wordt ook wel scheepvaartverkeersveiligheid genoemd. Nautische Veiligheid is de effectieve bescherming tegen schade die door scheepvaartverkeer kan worden veroorzaakt. Dergelijke schade kan ontstaan door ongewenste gebeurtenissen zoals aanvaringen van schepen onderling of aanvaringen van schepen met de infrastructuur of indirect, door het veroorzaken van gevaarlijke waterbewegingen waar schade uit voort komt. De werken vinden plaats op bruggen, sluizen, stuwen en op & langs (vaar)wegen. Om veilig en met beperkte hinder voor de scheepvaart te werken, dient gebruikgemaakt te worden van scheepvaartverkeersmaatregelen verwoord in de vraagspecificatie proces. Bevordering van het gebruik van veilige vaartuigen en de overheden benutten de mogelijkheden van nautisch veilige infrastructuur. Streven naar zo veel mogelijk scheiding van beroepsvaart en recreatievaart. Versterking van de samenwerking met decentrale overheden op het gebied van verkeersmanagement en ruimtelijke ordening op en langs het water.

3.6 Waterveiligheid

Veiligheid tegen overstromingen gaat over het functioneren van het watersysteem om mensen, eigendommen en milieu tegen (hoog)water te beschermen. Om de taken op het gebied van waterveiligheid uit te kunnen voeren, is gedegen object- en systeemkennis een eerste vereiste, net als het vermogen om adequaat te kunnen handelen onder bijzondere of zelfs extreme omstandigheden. Waterveiligheid vraagt voortdurende en blijvende aandacht; nu en in de toekomst. Bij het werken aan sluizen en stuwen in, maar ook buiten het hoogwaterseizoen, moet rekening worden gehouden met snel veranderende waterstanden. Om verassing te voorkomen, dient gelet te worden op de voorspellingen van debiet en waterhoogte door RWS.

De OG voert een risico gestuurd veiligheidsbeleid daarnaast is het uitvoeren van evaluaties van nautische ongevallen (PIN9) is een verplichting voor alle regio's van Rijkswaterstaat. Doormiddel van kwalitatief goede evaluaties krijgt RWS inzicht in mogelijke verbeteringen van de veiligheid op de vaarwegen. De evaluatie is dus een zinvolle activiteit die bijdraagt aan het continue verbeteren van prestaties.

RWS blijft ten alle tijden verantwoordelijk voor de Waterveiligheid en voldoen aan de normen uit de Waterwet.

3.7 Externe veiligheid

Externe veiligheid betreft de veiligheid van personen die zich bevinden buiten het beschouwde systeem. Externe veiligheid (EV) brengt de risico's van het produceren, opslaan, overslaan, vervoeren, van (grote hoeveelheden) gevaarlijke stoffen in beeld voor in de omgeving aanwezige personen. Gehanteerde maat voor deze risico's is de kans op overlijden van een individu (plaatsgebonden risico) of een groep personen (groepsrisico).

Externe veiligheid inrichtingen

De kans om buiten een inrichting (fabriek, opslag e.d.) te overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

Externe veiligheid transport

De kans om te overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval bij het transport van een gevaarlijke stof (via weg, water, spoor en/of leiding).

Inrichtingen gevaarlijke stoffen

Bij inrichtingen van gevaarlijke stoffen moet men denken aan transportleidingen voor en opslag van gevaarlijke stoffen. Bij het uitvoeren van werkzaamheden in de onmiddellijke nabijheid van deze inrichtingen dient de ON te werken volgens de werkwijze zoals omschreven in de vraagspecificatie proces hoofdstuk 4 "Kabels en leidingen".

Transport gevaarlijke stoffen

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het transport van gevaarlijke stoffen over de (vaar)weg. Brandgevaarlijke werkzaamheden moeten direct gestopt worden bij het passeren van een transport met gevaarlijke stoffen. Toezicht van een veiligheidswacht, die waarschuwt wanneer een transport van gevaarlijke stoffen passeert, kan hierbij nodig zijn.

3.8 Machine veiligheid

Veiligheid beweegbare objecten

- De intrinsieke veiligheid in het ontwerp en de realisatie en het gebruik van beweegbare installaties.
- De aanvullende beveiligingsmaatregelen tijdens bediening en beheer & onderhoud van beweegbare installaties.
- Procedures gericht op veilig gebruik van beweegbare installaties.

De OG dient de werkverantwoordelijkheid voorvloeiende uit voorgenoemde maatregelen en procedures in te vullen.

3.9 Elektrische veiligheid

Het werken met de normen die van toepassing zijn op het werken aan en nabij elektrische installaties laagspanning en het gebruik van elektrische arbeidsmiddelen.

Met de implementatie van de Bedrijfsvoering Elektrische Installaties binnen de organisatie wordt op het gebied van elektrische veiligheid mede invulling gegeven aan Arbo veiligheid. Het borgen van de elektrische veiligheid vraagt om een (pro)actieve houding in de omgang, gebruik en onderhoud van elektrische installaties. Het borgen van de elektrische veiligheid wordt bereikt door de inzet van deskundige vakmensen, het inspecteren en indien het geval het repareren van gebreken. De prestaties in het borgen van de elektrische veiligheid dient volgens de uitgangspunten binnen de Bedrijfsvoering Elektrische Installaties cyclisch op managementniveau gerapporteerd te worden.

De OG dient de werkverantwoordelijkheid voorvloeiende uit voorgenoemde normen en conform de BEI (Bedrijfsvoering elektrische installaties) in te vullen.

3.10 Constructieve veiligheid

De veiligheid van personen met betrekking tot het bezwijken van of het ontstaan van schade aan een constructie.

De constructieve veiligheid kan afnemen door: gewijzigd gebruik (de gebruiksintensiteit is toegenomen), schades, einde levensduur en specifieke risico's, zoals metaalmoeheid, betonrot, scheurvorming bij betonconstructies en houtrot bij houtconstructies. Ook gewijzigde normen kunnen tot risico's leiden, omdat deze uitgaan van een nieuw en verbeterd inzicht. Om afname van de constructieve veiligheid tijdig te signaleren, zijn inspecties noodzakelijk. Het correct afstellen van installaties of installatiedelen kan overbelasting voorkomen. Bij ontwerp en aanleg dient voldaan te worden aan de wettelijke kaders (zoals Bouwbesluit en Europese richtlijnen). Relevante RWS-richtlijnen kunnen behulpzaam zijn bij het uitwerken van dit veiligheidsthema.

Eventuele documenten en berekeningen die betrekking hebben op de constructieve veiligheid worden getoetst.

3.11 Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is de mate waarin mensen beschermd zijn en zich beschermd voelen tegen persoonlijk leed door misdrijven (criminaliteit), overtredingen en overlast door andere mensen.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden kunnen vandalisme, diefstal en dergelijke op de bouwlocatie een onveilig gevoel veroorzaken. Daarnaast kan hinder voor de omgeving resulteren in agressie. Dit kan voorkomen worden door bijvoorbeeld te zorgen voor orde en netheid op de bouwplaats en materialen conform de verplichtingen in de Arboret- en regelgeving op te ruimen. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van camera's, verlichting en afschermingen (bijvoorbeeld hekwerk).

3.12 Brandveiligheid

Veiligheid van personen met betrekking tot brand en de gevolgen van brand voor een constructie.

Door werkzaamheden zoals snijbranden en lassen, neemt het brandgevaar toe. Dit is zeker het geval bij werkzaamheden in de onmiddellijke omgeving van tankschepen in sluizen. Bij het werken op plaatsen waar ophoping van gassen mogelijk is, denk aan besloten ruimten, neemt het risico op explosiegevaar toe. De OG beheerst dit door brandmeldinstallaties, brandbeveiligingsinstallaties, brandblusmiddelen, brandwerende deuren en brandwerende doorvoeren.

3.13 Integrale beveiliging

De beveiliging van alle processen, locaties, objecten, informatie en ICT van Rijkswaterstaat en het geheel aan maatregelen om moedwillige verstoringen van de bedrijfsprocessen te voorkomen en de detectie van inbreuken daarop en een adequate respons op de eventuele inbreuken vroegtijdig te onderkennen.

Fysieke Beveiliging richt zich op de bescherming van RWS-locaties zoals gebouwen, kunstwerken en terreinen ter voorkoming van aantasting van de locaties zelf of de functionaliteit ervan. Voor Rijkswaterstaat wordt de volgende definitie gehanteerd:

"het geheel van maatregelen en voorzieningen ter bescherming van RWS-locaties tegen onderkende dreigingen en incidentscenario's door menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van de RWS-locaties, bedrijfsprocessen, bedrijfsbeleid, bedrijfsinformatie en de integriteit van de medewerkers kunnen aantasten."

Afschermen van ruimten voor onbevoegden is een manier om risico's te verminderen en beheersbaar te maken en de veiligheid te verhogen. De ON dient met de OG te overleggen indien (aanvullende) maatregelen met betrekking tot security genomen moeten worden. Daarnaast zijn aanvullende maatregelen in het contract opgenomen ten aanzien van Cybersecurity en Industriële Automatisering.

4 Afspraken

Om invulling te geven aan borging van integrale veiligheid heeft Rijkswaterstaat een Integraal Veiligheidsplan (IVP) opgesteld, gebaseerd op de RWS standaarden. Hierin worden gestelde eisen voor veiligheid voor de gehele levenscyclus volledig geborgd, dus inclusief uitvoering en gebruik (o.a. inspectie, beheer & onderhoud, zoals beroeps gebonden veiligheid, interne- en externe veiligheid).

4.1 Verdeling taken en verantwoordelijkheden

Veiligheid is een kerntaak van Rijkswaterstaat en een speerpunt bij het Midden Nederland team. Tijdens werkzaamheden dient de veiligheid van de omgeving gegarandeerd te worden. De verantwoordelijkheid voor veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid van: de opdrachtgever, de beheerder, en de opdrachtnemer. Voor de projectorganisatie is de rolverdeling als volgt belegd:

HID:

- Is eindverantwoordelijk voor veilig werken voor en door Rijkswaterstaat PPO/GPO
- Ziet toe dat de directeurs veiligheid meewegen bij het nemen van besluiten

Directeurs PPO:

- Zorgen voor het meewegen van veiligheid bij het nemen van besluiten
- Zien toe dat veiligheid onderdeel is van de verantwoordingsrapportages
- Stimuleren van een proactieve veiligheidscultuur
- Laten uitvoeren van een second opinion op veiligheid in projecten

Projectmanager en IPM team:

- Implementeert integrale veiligheid in projecten
- Stelt het integraal veiligheidsplan vast
- Stimuleert het team dat voldoende aandacht wordt besteed aan veiligheid
- Formuleert de project ambitie voor Integrale Veiligheid

Verder geldt voor het IPM:

- De Projectmanager is eindverantwoordelijk voor veiligheid in het project;
- De Technisch manager is verantwoordelijk voor aansturing van Integrale Veiligheid in het project;
- De Contractmanager is verantwoordelijk dat risico's en mogelijke maatregelen en eisen op het gebied van Integrale Veiligheid gekoppeld worden aan het contract en het bespreken van veiligheid tijdens de voortgang overleggen met ON.
- De Manager Projectbeheersing is belast met kwaliteitsborging van Integrale Veiligheid bij OG;
- De Omgevingsmanager is verantwoordelijk voor borging van veiligheid met betrekking tot de omgeving en de afspraken met stakeholders.
- De V&G coördinator RWS uit de veiligheidspool (GPO/PPO) heeft de taak integrale veiligheid te coördineren, en op sleutelmomenten te toetsen op kwaliteit en wettelijke aspecten.

Opdrachtnemer: Tijdens de uitvoering is de opdrachtnemer enige zaakwaarnemer en vertegenwoordiger inzake veiligheid namens de opdrachtgever. De opdrachtnemer draagt minimaal zorg dat de V&G coördinator uitvoering zijn taken naar behoren vervuld en kan vervullen. Hiervoor zorgt de opdrachtnemer voor voldoende middelen en kunde.

4.2 Afstemming integrale veiligheid en Veiligheids- & Gezondheidscoördinatie

Op basis van het resultaat van de contractvoorbereidingsfase zal de ON de realisatie van de bouwwerken, zoals bedoeld in het Arbobesluit, voortzetten in de realisatiefase (ontwerp, bouw en onderhoud). De ON zal hiervoor een coördinator aanstellen, die de taken/verantwoordelijkheden van de projectadviseur integrale veiligheid en de V&G-coördinator van de contractvoorbereidingsfase zal overnemen. In een overdrachtsbespreking zullen formeel de veiligheidsdocumenten worden overgedragen en de integrale veiligheidsrisico's en beheersmaatregelen worden besproken. Het gaat in ieder geval om de volgende documenten:

- RI&E uit de contractvoorbereidingsfase.
- Integraal Veiligheidsplan (dit plan) gebaseerd op de contractvoorbereidingsfase.
- Integraal Veiligheidsdossier.
- Overige relevante documenten.

De rollen en taken van de ON op het gebied van projectmanagement, omgevingsmanagement, technisch management, projectbeheersing en contractmanagement/ondersteuning zijn beschreven in de vraagspecificatie proces. De rollen en taken die direct te maken hebben met integrale veiligheid, worden hier ook in benoemd. Het betreft onder meer het opstellen van een Integraal Veiligheidsplan en het uitwerken en bijhouden van een Integraal Veiligheidsdossier.

De ON dient zijn beleid op het gebied van integrale veiligheid conform de eisen van de vraagspecificatie proces na te komen.

Niet beschreven in de vraagspecificatie maar wel uit te voeren, het organiseren en faciliteren van gezamenlijke Safetywalks. De frequentie is op zijn minst:

- 1x per jaar per object.

De ON dient zich te conformeren aan de huisregels complexen van Rijkswaterstaat.

4.3 Veiligheidsoverleg (warme overdracht)

Tijdens de overdracht van het project aan de Opdrachtnemer vindt voor Integrale Veiligheid een warme overdracht plaats van het project. In het veiligheidsoverleg wordt dit IVP besproken en worden BTO-keuzes toegelicht. Tijdens het veiligheidsoverleg worden verwachtingen ten aanzien van veiligheid gedeeld en worden afspraken gemaakt over directe communicatielijnen in geval van incidenten. In het overleg worden ook belangrijke telefoonnummers en contactpersonen gedeeld onder andere ook van, WNN en MN.

4.4 Organisatie rond incidentregistratie en -afhandeling

Het betreft hier meldingen t.a.v. ongevallen (met schade/letsel), bijna-ongevallen (leidt niet tot schade/letsel), gevaarlijke situaties (reële mogelijkheid bestaat dat ongewenste gebeurtenis optreedt die leidt tot schade/letsel) en situaties met agressie en geweld (verbale/fysieke bedreiging of daadwerkelijk ondergaan van gewelddadige handelingen).

Deze meldingen dienen vanuit de burger en RWS-medewerkers direct gemeld te worden bij centraal meldpunt RWS (MIR via webformulier of 0800-8002). Voor incidenten die invloed hebben op de afwikkeling van het scheepvaartverkeer dient daarnaast CMIJ (centrale meldkamer IJsselmeergebied) ingelicht te worden. De opdrachtnemer (ON) dient het incident te melden bij het projectteam. Vanuit het projectteam dient dit incident vervolgens gemeld te worden bij het centrale

meldpunt RWS. CM neemt de melding in ontvangst en informeert de TM. Door of namens de TM wordt de melding gemeld bij MIR.

Dit met als doel om incidenten op accurate wijze RWS-breed op te kunnen pakken, inzicht te hebben in de veiligheidsincidenten en te kunnen leren.

Van de geregistreerde incidenten wordt een jaarlijkse analyse gemaakt t.b.v. evaluatie en verbetering

Waarom zou je incidenten melden?

Melden van incidenten is belangrijk, omdat we hiermee voorkomen dat een incident zich bij iemand anders herhaalt. Dat kan om iemand van jouw dienst/district gaan, maar ook om een collega, een (vaar)weggebruiker of een aannemer in een ander deel van RWS. Onveilige situaties die nog niet tot een echt incident hebben geleid, zijn ook belangrijk om te melden. Op die manier kan er ingegrepen worden om te voorkomen dat die situatie bij jou of elders tot een ongeval leidt.

RWS wil graag een proactieve veiligheidscultuur zodat iedereen veilig zijn werk kan doen. Wanneer het melden van incidenten en het nemen van maatregelen een gewoonte is geworden, zijn we goed op weg!

4.4.1 *Calamiteitenmanagement*

Indien door schade, storing, gebrek of incident een calamiteit ontstaat of dreigt te ontstaan dan dient de ON dit onmiddellijk te melden bij de CMIJ te Lelystad en de borging te verzorgen door het object veilig te stellen. Het proces omtrent calamiteitenmanagement dient aan te sluiten bij het calamiteitenmanagement van de beheerder. De calamiteitenaannemer (DOVII) is coördinerend.

4.4.2 *Incidentenmanagement*

Incidentenmanagement heeft betrekking op verkeersmanagement (wegen en vaarwegen). ON dient de (Centrale Meldpost IJsselmeergebied) CMIJ Telefoon 088-7973300 onmiddellijk in te lichten bij een ernstig ongeval of incident op de (vaar)weg.

4.4.3 *(Bijna) ongevallen en incidentenregistratie*

Arbeidsincidenten en (bijna) ongevallen kunnen voorkomen en dienen onafhankelijk aan welke zijde deze gebeuren (OG, Ingenieursbureau, ON of omgeving), gemeld en geregistreerd te worden. Indien de dood, een ziekenhuisopname of blijvend letsel het gevolg van een ongeval is, dient dit door de werkgever ook aan de arbeidsinspectie te worden gemeld. De verantwoordelijkheid voor het melden van incidenten en afwijkende en onveilige situaties ligt bij "alle betrokken medewerkers" en partijen! Dat geldt voor alle incidenten en risico's langs de weg, op en nabij het water, op de werkvloer, etc. De meldingen worden bijgehouden ten behoeve van het contractmanagement. Voor medewerkers van de ON geldt een meldingsplicht voor alle (bijna) ongevallen en incidenten volgens de eisen die de Arbowet hieraan stelt en het onderhavige veiligheidsbeheerssysteem van de opdrachtnemer. Het contract eist dat incidenten en ongevallen worden gemeld aan OG.

4.4.4 *Bij ongevallen en incidenten*

Incidenten worden onmiddellijk bij ON V&G-coördinator en CMIJ gemeld. Daarnaast informeert ON Operationeel manager de ON Projectmanager en OG Contractmanager (tel; 06-51561487 + e-mail; emile.vermeirssen@rws.nl : 09:00-17:00 uur, e-mail; emile.vermeirssen@rws.nl : 17:00-09:00 uur). Verdere handelswijze conform (bijna)ongevallen en incidentenregistratie.

4.4.5 *Bij ernstige ongevallen/doden*

ON Operationeel manager informeert telefonisch direct ON Projectmanager, OG Contractmanager en OG Technisch manager en CMIJ. Escalatie afhankelijk van de ernst van de situatie.

4.4.6 *Relatie calamiteiten en incidenten*

De ON dient adequaat te reageren op de oorzaak en/of gevolgen van calamiteiten en op incidenten tijdens onderhoudswerkzaamheden om het Areaal zo spoedig mogelijk in veilige en goede staat van Functioneren en Presteren terug te brengen zoals aangegeven in de vraagspecificatie proces. Daarnaast dient de ON een centraal meldpunt in te stellen waar door de OG en/of CMIJ meldingen kunnen worden gedaan over optredende calamiteiten, storingen en gebreken en ondersteunende diensten zie vraagspecificatie proces.

4.5 **Communicatie en coördinatie**

Het Veiligheidshandboek RWS MN-N behandelt de vastgestelde veiligheidsregels van het district. De regels gelden voor een ieder werkzaam in dit district. Met dit handboek wordt een deel van de verantwoordelijkheid van RWS ten aanzien van de arbeidsomstandigheden ingevuld. Het geeft duidelijkheid welke maatregelen er van de gecontracteerde aannemers (ON) worden verwacht. In individuele gevallen kan van dit hand boek worden afgeweken mits dit is overeengekomen tussen opdrachtgever (OG) en gecontracteerde aannemers (ON) en dit schriftelijk is vastgelegd in het IVP.

Voor iedereen die een object (zie paragraaf 2.11) bezoekt, hier werk verricht en/of een leverantie doet, zijn de Huisregels Complexen RWS MN-Noord van toepassing. Iedere Rijkswaterstaat medewerker en gecontracteerde aannemers (ON) die werkzaamheden gaat verrichten op de locatie dient bekend te zijn met deze huisregels en het calamiteitenplan.

Met organisatieonderdelen wordt hiermee bedoeld: VWM, district, PPO/GPO (projectteams), SLU, ON etc. Opdrachtnemers dienen door hun opdrachtgever binnen Rijkswaterstaat te worden aangemeld bij de personen beschreven in Huisregels Complexen RWS MN-Noord.

4.6 **Actualisatie en detaillering van het integraal veiligheidsplan**

Het IVP dient, gedurende de Realisatiefase, door de ON actueel gehouden te worden en waar nodig gedetailleerd.

4.7 **Overleg en rapportage**

Om Integrale veiligheid goed te kunnen beheersen en alle betrokkenen goed op de hoogte te houden is het van essentieel belang dat in alle van toepassing zijnde overlegvormen, de betreffende aspecten van Integrale Veiligheid aan de orde worden gesteld. Dit geldt voor zowel in- als externe overlegvormen voor OG en ON. Daarnaast is het van groot belang dat de voltallige teams (OG /ON) input leveren om de veiligheid en veiligheidscultuur op een hoger niveau te brengen en te houden. De verschillende overleggen vinden plaats conform het Contractbeheersplan afhankelijk van de aanwezige risico's. Integrale veiligheid dient standaard een agendapunt op deze overleggen zijn. Naast deze overleggen zal conform SCB getoetst worden op de borging van de opdrachtnemer op de integrale veiligheid.

Aan de OG (RWS) wordt bij de interne T-rapportage (RWS) gerapporteerd over de voortgang van integrale veiligheid op het project. Dit kan met behulp van VMP (veiligheid monitor projecten). De OG levert via de contractgemachtigde en de projectmanager voorafgaand aan de periodieke rapportage informatie over de voortgang van integrale veiligheid. De IPM-rolhouders zijn verantwoordelijk voor de onder de eigen verantwoordelijkheid vallende veiligheidsaspecten en het aantoonbaar borgen daarvan in het project. In de periodieke rapportage wordt voor het project de volgende informatie toegevoegd:

- Informatie over de incidenten die hebben plaatsgevonden en de gevaarlijke situaties die zijn gemeld;
- Vordering van de acties die in het kader van integrale veiligheid zijn toebedeeld aan de IPM-rolhouders;
- Informatie over veiligheidsaudits en de verbetercyclus voor veiligheid, waaronder corrigerende maatregelen van de ON;
- Informatie over de beheersing van de top 10 veiligheidsrisico's in het project.

Gegevens van de voortgangsrapportage van de ON (conform eis) zullen worden opgevraagd door de contractmanager van OG en zullen als input dienen voor de rapportage van RWS. Het betreft onder meer de stand van zaken integrale veiligheid: alle relevante ontwikkelingen met betrekking tot integrale veiligheidsrisico's en de beheersing daarvan, inclusief de veiligheidsincidenten en bijna-ongevallen van de voorgaande periode.

4.7.1 *Extern overleg*

Bij de externe contacten dient de veiligheidsambitie van het project en RWS uitgedragen te worden. In de overleggen die hiertoe worden gehouden tussen de omgeving (stakeholders, omwonenden, etc.) en de opdrachtnemer neemt veiligheid dus een prominente plaats in. Bovendien zijn deze overleggen de plek om de veiligheidsknelpunten van de externe stakeholders mee te nemen.

4.8 **Veiligheidscultuur**

De volgende concrete acties worden ingezet ter bevordering van de veiligheidscultuur:

- Vanaf de overdrachtsbespreking de ambities en de risico's met de ON delen;
- In de overleggen van OG en met de ON veiligheid aan de orde stellen;
- In de voortgangsrapportages veiligheid als expliciet onderdeel meenemen;
- gezamenlijk met de ON onderzoek uitvoeren naar incidenten en bijna ongevallen;
- Met diverse communicatiemiddelen en uitingen het belang van veiligheid benadrukken.

5 Wijze van toezicht

Toezicht houden is een activiteit. Het is niet alleen corrigeren en sanctioneren, maar zeker ook complimenteren en waarderen. Zo voorkomen we versloffing van de veiligheidsregels. Er zijn verschillende methodes van toezicht. Deze worden in onderstaande paragrafen behandeld.

Er kunnen drie verschillende soorten toetsen worden uitgevoerd:

1. Systeemtoets
2. Procestoets
3. Producttoets

Hieronder wordt een korte toelichting gegeven wat de toetsen inhouden.

1. *Systeemtoets*

- Is de plan-do-check-act cirkel gesloten?
- Heeft het management bij de opdrachtnemer aantoonbaar de noodzakelijke aandacht voor veiligheid?
- Is een directielid van de opdrachtnemer verantwoordelijk voor veiligheid?
- Kan worden aangetoond dat deze verantwoordelijkheid ook tot acties leidt?

2. *Procestoets*

- Heeft de opdrachtnemer zijn proces voor veiligheidsmanagement beschreven?
- Worden op het project risicovolle veiligheidsdomeinen beheerst?
- Functioneert de veiligheidsorganisatie conform het eigen veiligheidsmanagementsysteem, oftewel handelt de opdrachtnemer conform zijn eigen procesbeschrijving?
- Worden de taken, procedures en beschermingsmaatregelen, die t.a.v. veiligheid zijn opgesteld, ook daadwerkelijk uitgevoerd?
- Vindt regelmatig monitoring en terugkoppeling plaats?

3. *Producttoets*

- Houdt opdrachtnemer veiligheidsrondes? Loop daarin bij voorkeur mee, of doe anders zelf waarnemingen;
- Bij verbetermaatregelen: Monitor de uitvoering ervan.

5.1 Veiligheidsrondes

Naast de SCB toetsen worden Veiligheidsrondes uitgevoerd bij werkzaamheden als onaangekondigd of aangekondigd bezoek door veiligheidsdeskundigen om de veiligheidssituatie in brede zin op de werklocatie te beoordelen, verbeteringen te identificeren en het veiligheidsbewustzijn te vergroten. Van de veiligheidsrondes worden de positieve waarnemingen en verbeterpunten in een verslag vastgelegd en gedeeld met de Opdrachtnemer.

De volgende uitgangspunten gelden specifiek voor Veiligheidsrondes:

- Veiligheidsrondes worden uitgevoerd met gebruik van de voor de verschillende veiligheidsdomeinen van toepassing zijnde wet- en regelgeving en richtlijnen, zoals de Arbowet-checklijst en de CROW-richtlijnen 96a en 96b Verkeersmaatregelen.
- Planning op basis van een analyse van het risicodossier, maar risico-overwegingen in het IV-dossier kunnen ook aanleiding vormen voor een Veiligheidsronde.

- Uitkomsten worden gerapporteerd aan de Contractmanager en de Technisch Manager.

5.2 Safety walks

Tevens worden Safety Walks uitgevoerd. Een Safety Walk (SW) is een aangekondigd gezamenlijk bezoek van de Opdrachtgever en Opdrachtnemer aan de fysieke (project)locatie met de projectteamleden.

Met een Safety Walk wordt het belang van veiligheid en gezondheid uitgedragen doordat de leidinggevendenden zichtbaar – voor alle werknemers – aandacht geven aan veiligheid. Een Safety Walk is een sterk signaal vanuit het management van hun betrokkenheid bij en het belang van veiligheid op de werkvloer.

De volgende uitgangspunten gelden specifiek voor Safety Walks:

- Safety Walks worden ingepland en gehouden op specifieke formele momenten.
- Aan de Safety Walk nemen de Opdrachtgever en Opdrachtnemer gezamenlijk deel. Vanuit Rijkswaterstaat kan dat een portfoliomanager en/of een hoofdingenieur-directeur (HID) zijn.
- De Technisch Manager accordeert de opgestelde Safety Walk -rapportages.
- De Safety Walk wordt uitgevoerd conform de 'Instructie Safety Walk' van Rijkswaterstaat.
- Een rapport met observaties van de Safety Walk dient als uitgangspunt voor vervolgmaatregelen.

5.3 Veiligheidsrapportages Opdrachtgever

Veiligheidsrapportages zijn van belang bij het houden van toezicht om inzicht te hebben op welke onderdelen toezicht op gehouden moet worden.

5.3.1 Incidentmeldingen

Incidentmeldingen worden opgenomen in de veiligheidsrapportages. Het gaat hierbij om meldingen van incidenten, ongevallen en bijna-ongevallen.

5.3.2 Trendanalyse incidenten en (bijna-)ongevallen

Maandelijks wordt door de projectadviseur Integrale Veiligheid een trendanalyse uitgevoerd betreffende gemelde of waargenomen incidenten of gevaarlijke situaties (o.a. gebaseerd op rapportages Opdrachtnemer).Tevens worden aanbevelingen gedaan ter voorkoming van herhaling van incidenten en/of beperking van de gevolgen daarvan.

De trendanalyse wordt met alle IPM-rolhouders gedeeld.

5.3.3 T-rapportages

Doormiddel van T-rapportage wordt gerapporteerd over de voortgang van integrale veiligheid van het project. De projectadviseur Integrale Veiligheid levert via de technisch manager voorafgaand aan de T-rapportage informatie over de voortgang van integrale veiligheid. De IPM rolhouders zijn verantwoordelijk voor de onder de eigen verantwoordelijkheid vallende veiligheidsaspecten en het aantoonbaar borgen daarvan in het project.

5.3.4 Veiligheidsmonitor Projecten (VMP)

VMP is een instrument, waarmee een projectteam door self assessment de eigen veiligheidsprestaties in kaart brengt. Daarmee is het een geschikt instrument voor projectsturing en stimuleert het projectteams om van zichzelf en elkaar te leren.

5.4 Onderbreken werk

Bij toezicht hoort ook de mogelijkheid tot het onderbreken van werk. Het V&G plan van de Opdrachtnemer moet worden geaccepteerd door de opdrachtgever. Wanneer bij een gevaarlijke situatie wordt geconstateerd (dus dat niet volgens het V&G plan wordt gewerkt) of met een gewijzigd V&G plan wordt gewerkt (en deze wijziging niet is voorgelegd aan de Opdrachtgever) dan kan het werk worden onderbroken tot een gewijzigd V&G plan is ingediend ter acceptatie. Als er sprake is van een ernstig gevaar voor de veiligheid of gezondheid van personen dient het werk te worden stilgelegd.

5.5 Overleg afspraken

Om integrale veiligheid goed te beheersen en alle betrokkenen voldoende op de hoogte te houden, is structureel overleg over deze onderwerpen noodzakelijk. Verschillende overleggen conform het Contractbeheersplan dienen plaats te vinden. Integrale veiligheid dient standaard een agendapunt op deze overleggen zijn.

Verder zijn er kwalitatieve bronnen beschikbaar om een beeld te bepalen over HOE er met veiligheid wordt omgegaan.

- De OG-ON voortgangsgesprekken tussen regio en landelijke organisatieonderdelen.
- T-rapportages.
- DT nieuwsflits, productie-DT terugkoppelingen.
- Werkbezoeken en safety walks/ talks
- Veiligheid monitor projecten (VMP)

5.6 Toetsen veiligheidsbeheersing en veiligheidsrisicosessies

De Opdrachtgever beoordeelt het functioneren van het veiligheidsmanagementsysteem van de Opdrachtnemer. Het veiligheidsmanagementsysteem dat de Opdrachtnemer gaat gebruiken moet in beginsel het vertrouwen geven dat het project en alle uit te voeren werkzaamheden aan alle eisen op het gebied van (integrale) veiligheid zullen voldoen. Om dit vertrouwen te onderbouwen zal de Opdrachtgever toetsen gaan uitvoeren.

Toetsen worden risico gestuurd uitgevoerd. Toetsen richten zich op werking van het veiligheidsmanagementsysteem van de Opdrachtnemer en de betrouwbaarheid van zijn registraties. Opdrachtgever zal gebruikmaken van een mix van systeem-, proces- en producttoetsen. Dit wordt Systeemgerichte Contractbeheersing (SCB) genoemd.

Bij de projectonderdelen waarbij een hoog restrisico resteert, of waarbij falen grote gevolgen heeft (RISMAN risicoscore >3), wordt de opdrachtnemer door middel van SCB door OG getoetst. Het overkoepelende risico is: "het risico dat de integrale veiligheid niet of onvoldoende wordt geborgd in de Realisatie".

In aanvulling daarop en daar waar SCB niet wordt toegepast, ziet de OG toe op een veilige realisatie van de vooronderzoeken.

Aan de toezichthoudende rol van de OG kan inhoud worden gegeven door het toepassen van een mix van instrumenten zoals de project start up (PSU), veiligheidsrisicosessies, bijwoning risicovolle werken, observaties, inspecties en overleggen.

5.7 Beheersing veiligheidsrisico's

Opdrachtgever organiseert direct na gunning een overleg met de Opdrachtnemer waarin veiligheidsdocumenten formeel worden overgedragen en integrale veiligheidsrisico's en beheersmaatregelen worden besproken. Zie ook onderdeel 4.2.

Opdrachtnemer dient een risicodossier op te stellen en actueel te houden. Van dit risicodossier dienen ook de risico's deel uit te maken zoals die zijn opgenomen in bijlage A & B van dit Integraal Veiligheidsplan.

Opdrachtnemer dient alle risico's, dus ook veiligheidsrisico's:

- Periodiek te inventariseren en analyseren.
- Te koppelen aan werkpakketten en risico-eigenaren.
- Te kwantificeren. Voor alle risico's, dus ook veiligheidsrisico's:
- Beheersmaatregelen vast te stellen en te treffen.
- Beheersmaatregelen na uitvoering te evalueren.

Daarnaast stemmen Opdrachtnemer en Opdrachtgever, op daartoe geëigende momenten, (veiligheid)risico's af, met daarbij aandacht voor het treffen van beheersmaatregelen in relatie tot elkaars (veiligheid)risico's.

De Opdrachtnemer dient voor de onderdelen van het project de gegenereerde oplossingen te beschrijven.

Wat betreft integrale veiligheid houdt dit het vastleggen in van:

- De integrale veiligheidsaspecten tijdens ontwerp, uitvoering, gebruik, beheer, onderhoud en sloop.
- De overblijvende integrale veiligheidsrisico's.

6 Verantwoording van BTO-keuzen

Rijkswaterstaat maakt veelvuldig gebruik van Opdrachtnemers. Hoewel onze Opdrachtnemers op veel gebieden bewust vrij worden gelaten om hun eigen werkwijze te bepalen, worden vanuit Rijkswaterstaat toch ook een heleboel eisen en randvoorwaarden meegegeven. Het is niet ondenkbaar dat sommige van deze eisen een veilige uitvoering door de Opdrachtnemer onder druk zetten. Wanneer dit het geval is, spreek je over bouwkundige, technische en organisatorische keuzes (BTO-keuzes). Het Arbobesluit verplicht Opdrachtgevers om dergelijke keuzes te verantwoorden. De verantwoording van de BTO-keuzes zijn vastgelegd in dit IVP.

De volgende bouwkundige, technische en organisatorische keuzes (BTO-keuzes) zijn tijdens de ontwerpfase door Rijkswaterstaat gemaakt:

BTO keuze	waarom zo gemaakt?	Betreft risico	restrisico voor V&G
Vaarwegverkeer beperkt hinderen, geen stremmingen hinderklasse 4 of 5	Vaarwegverbinding van te groot belang: afsluiting niet mogelijk	werken in (te) beperkte ruimte, dicht op verkeer	Doorgaand vaarwegverkeer
Keuze voor excellent onderhoud en beheer	Beperking storingsfrequentie, minimale correctieve acties	Ongewenste stremming, niet juist functioneren objecten	Gevaarlijk gebruik middelen door beperkte voorbereidingstijd
Keuze om object niet naar huidige norm/richtlijn te brengen (pappen en nathouden)	Versnelling aanbesteding, beperkte contract kosten	Niet overal een veilige situatie tijdens onderhoud en beheer.	Extra beheersmaatregelen voor onderhoudende partij. De werkplannen worden in risicosessie uitgewerkt in samenwerking met de OG.
Acceptatie ontbreken areaal informatie	Versnelling aanbesteding	Teer houdend asfalt, Chroom-IV, cadmium, zink, PAK's, etc.)	mogelijk arbeidsrisico's tijdens beheer en onderhoud
Acceptatie ontbreken areaal informatie	Versnelling aanbesteding	constructieve veiligheid (draagkracht, VK-klasse, (her)berekeningen, tekeningen, materiaalsterkte, etc.	risico accepteren spaart tijd en geld, maar levert mogelijk arbeidsrisico's op tijdens B&O
Combineren van werkzaamheden	Minder hinder	Acceptatie van veel personen in een beperkt werkgebied	Gevaarlijke situaties van te veel medewerkers op kleine werklocatie en/of veel in- en uitrijdend werkverkeer. De hoofdaannemer belast met de coördinerende rol.
Beleggen van coördinatie van werkzaamheden bij ON	Organisatorische maatregel van de organisatie	Onvolledige communicatie tussen partijen	Afstemming tussen bedieners, object verantwoordelijke en onderhoudspartijen
Veiligstellen objecten	Organisatorische maatregel van de organisatie	Werkzaamheden aan object zonder medeweten van bedieners	Het verkrijgen van een vergunning voor uitvoering werkzaamheden
Beperken van werkbaar tijd door stormseizoen/broedseizoen/vorstperioden/recreatieseizoen	Organisatorische maatregel van de organisatie	Uitvoeringsduur staat onder tijdsdruk waardoor ook veiligheid en kwaliteit	Maken van een realistische planning voor de beoogde onderhoud en correctieve werkzaamheden
Bediening van installaties en machines in overleg met OG.	Ontbreken van werkvoorschriften/handleidingen voor (specifieke) machine/installatie onderdelen	Gevaar bij verkeerde bediening.	Het opstellen/creëren van bruikbare werkvoorschriften.

7 Opleiding en instructie

Alle projectmedewerkers van Rijkswaterstaat hebben de e-learning Integrale Veiligheid gevolgd op het Leerportaal van I&W. Alle projectmedewerkers van Rijkswaterstaat die regelmatig op de bouwplaats komen zijn VCA-VOL gecertificeerd. Alle projectmedewerkers van Rijkswaterstaat die op een bouwplaats komen van een aannemer, die aangesloten is bij de Governance Code Veiligheid in de Bouw, beschikken over een geldige GPI.

De projectteam medewerkers OG worden voorgelicht en geïnstrueerd over;

Teamleden dienen bekend te zijn met de volgende documenten:

1. Kader Integrale Veiligheid in Projecten
2. RWS gedragsregels voor Veiligheid
3. Veiligheidsdoelen van het team (zie clusterplan)
4. Veiligheidsdoelen van het project, waar aan gewerkt wordt (zie projectplan, integraal veiligheidsplanen V&G-plan van de projecten)
5. Veiligheidsdoelen van de opdrachtgevers WNN, MN en PPO (jaarlijkse managementcontracten)

Teamleden dienen bekend te zijn met de volgende gebruiken van het team:

1. NOK IV
2. Gebruik van Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) reddingsvest, veiligheidsschoenen, veiligheidsjas/hes, helm (beschikbaar bij het team en in beheer bij de managementassistent(e))
3. Procedure Melden van ongevallen en bijna-ongevallen
4. Opzet en doel van safety walk, deze wordt periodiek, minimaal 3 keer per jaar per project gedaan waarbij 1 keer per jaar minimaal de projectmanager, de portfoliomanager dan wel een DT-lid van de regio of PPO en een IPM-teamlid aanwezig.
5. SCB-Toetsdrempel gevolgklasse 3 voor veiligheid
6. Veiligheidscultuur
7. Stilleggen van werkzaamheden

De afspraken binnen het team m.b.t. het volgen van het trainingen en cursussen zijn:

1. E- learning Integrale veiligheid (verplicht)
2. Diploma, VCA-VOL (verplicht)
3. E-learning GPI Verplicht)
4. E-learning Machinerichtlijn (optioneel)
5. E-learning Cyber Security (optioneel)
6. E-learning Asbest (optioneel)

Optioneel = In overleg met de techniek manager en passend bij de opdrachten van team A MN Vaarwegen.

De regels die de opdrachtnemer zelf heeft opgesteld staan in het V&G-plan van de opdrachtnemer.

Bijlage A 18022020-MN-Generieke RI&E

Deze bijlage bevat generieke risico's en mogelijke samenlooprisico's welke de basis vormen voor de maatregelen, afspraken en wijze van toezicht voor de uitvoering van het prestatiecontract voor het onderhoud van het beschreven areaal.

De risico-inventarisatie voor generieke veiligheidsrisico's heeft als kenmerk:

18022020-MN-Generiek veiligheidsdossier RI&E.

Bijlage B 18022020-MN-Project specifieke RIE

Deze bijlage bevat de project specifieke risico's en samenlooprisico's welke de basis vormen voor de maatregels, afspraken en wijze van toezicht zoals beschreven in dit IVP.

Bijlage A van het contract (3.5.2) bevat een actueel overzicht van objectspecifieke restrisico's ten aanzien van integrale veiligheid voor de uitvoeringsfase, onder andere voortvloeiende uit de Vraagspecificatie en/of de omgeving van het te realiseren Werk, die redelijkerwijs niet door Rijkswaterstaat in de ontwerpfase konden worden geëlimineerd.

Onder deze object specifieke restrisico's vallen ook de risico's voortvloeiend uit de beperkende factoren van het huidige areaal; zie hiervoor het Integraal Veiligheid Dossier (IVD).

De risico-inventarisatie van de project specifieke risico's heeft als kenmerk:

18022020-MN-Project specifieke RI&E.

Bijlage C Definities

Algemene definities	
Veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's die kunnen leiden tot letsel of economische of milieuschade.
Integrale veiligheid	Alle veiligheidsdomeinen van een systeem in samenhang beschouwd, gedurende de volledige lifecycle van een object of een netwerkschakel.
Risico	Een risico is een onzekere toekomstige gebeurtenis met negatieve consequenties, op het gebied van persoonlijk leed, economische en milieuschade en imagoschade. Onder veiligheidsrisico's worden met name de eerste twee verstaan. Een risico wordt veelal beschreven als product van kans van optreden en gevolg.
Beheersen van Risico's	Indien het risico niet kan worden weggenomen dient het op een voor RWS acceptabel niveau te worden gebracht. Acceptabel is een op basis van de risicomatrix afgewogen risico. Het restrisico moet expliciet afgewogen cf kader VM

Definities veiligheidsdomeinen	
NB Onderstaande veiligheidsdomeinen zijn van toepassing gedurende alle levensfasen van een object (kunstwerk, (vaar)wegvak, machine, installatie, etc.)	
Arbeidsveiligheid	Het wegnemen van en/of het preventief beheersen van risico's bij de uitvoering van werkzaamheden door medewerkers van Rijkswaterstaat en door diegenen die voor RWS werken.
Verkeersveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers op de weg.
Nautische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen risico's voor verkeersdeelnemers op de vaarweg en op zee.
Waterveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van overstromen, wateroverlast en waterschaarste.
Externe veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes (weg, water, spoor, buisleiding) of stationaire installatie.
Machineveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van machines.
Elektrische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van elektrische installaties.
Tunnelveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers in tunnels.
Constructieve veiligheid	Het wegnemen van en (proactief) beschermen tegen risico's van bezwijken van een constructie.
Sociale veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor medewerkers van RWS en gebruikers van onze voorzieningen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte.
Brandveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van brand.

Integrale beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
------------------------------	---

Definities binnen Integrale beveiliging	
Fysieke beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van fysiek menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Informatiebeveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag in de vorm van indringing in de informatiesystemen (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Bescherming persoonsgegevens	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van onrechtmatig en/of onrechtvaardig gebruik van persoonsgegevens.